

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 106:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af filosofikum på de lange videregående uddannelser.

Af Gitte Lillelund Bech (V) og Knud Erik Kirkegaard (KF) m.fl.
(Fremsat 25/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Akademiske evner som refleksion, kritisk stillingtagen, indføring af videnskabelig metode står centralt i de overvejelser, som for tiden gøres rundt omkring i de forskellige universitetsuddannelser.

Endvidere fremhæves et øget behov for, at de studerende kan sætte deres fag, deres uddannelse ind i en større sammenhæng, således at faget/uddannelsen til stadighed tilgodeser både samfundets og den enkeltes behov. Det kan f.eks. fremmes ved brug af videnskabsteori, videnskabshistorie, etik, filosofi, den type af faglighed, som kan give en baggrund for at vurdere ens kernefag.

I flere uddannelser på en række universiteter indgår allerede i dag filosofilignende elementer, og det er mit indtryk, at det går i retning af, at flere uddannelser inddrages. Man håber derved fra universiteternes side at kunne bidrage til en faglig integration for de studerende i de første studieår, således at overgangen fra at være elev til at blive studerende bliver tydeligere.

Tankegangen er, at den studerende bl.a. skal opnå følgende:

For det første at sætte faget ind i en større sammenhæng. For det andet at opnå en kritisk stillingtagen til faget. For det tredje at reflektere over, hvad faget kan bruges til, herunder videnskaben for fagets skyld eller for samfundets skyld.

Problemstillingen hænger sammen med universiteternes arbejde med kvalitetssikring, kvalitetsudvikling af deres uddannelser. I dette arbejde indgår bl.a. målsætninger for den enkelte uddannelse, både den overordnede målsætning for uddannelserne og delmålsætninger for hvert af fagene, der indgår i uddannelserne, og ind-

hold. Det vil sige spørgsmålet om, hvorvidt indholdet er hensigtsmæssigt prioriteret i forhold til målsætningerne og i forhold til de faglige kerneområder.

Målsætning og indhold er blandt de kvalitetskriterier, som turnusevalueringerne på de videregående uddannelser har set på. Og det er især vedrørende disse to kriterier, at evalueringsrapporterne har koncentreret deres kritik af uddannelserne.

Derfor har jeg også i nogen tid haft tanker om, hvad jeg ville kalde genfortolkning af filosofikum. Og hermed vil jeg gerne signalere, at det ikke er genindførelse af det gamle filosofikum, som bortfaldt i 1971, jeg har planer om. Genfortolkning af filosofikum betyder for mig fagrelaterede filosofikurser, der gennemføres inden for gældende studietidsrammer.

Et moderne filosofikum må efter min mening være en studiedel, hvor den universitetsstuderende får lejlighed til at reflektere over, hvad videnskabelighed er, og over sammenhængen mellem videnskaberne og den omliggende verden, det vil sige en mere videnskabsteoretisk orientering end et egentligt filosofihistorisk kursus, som det gamle filosofikum vel egentlig var endt i. Det skal være en fagrelateret filosofi, det vil sige med hovedvægt på fagets eller uddannelsens idéhistorie og videnskabsteori. Det kan, bør måske også, tilrettelægges fælles for flere fag, eventuelt fælles for alle fag inden for et hovedområde svarende til alle fag inden for et fakultetsområde.

Det nærmere indhold og omfang såvel som placeringen i studieforløbet må derfor afhænge af eller tilpasses de enkelte universitetsuddannelser. Og derfor finder jeg det også væsentligt, at de nye filosofikurser etableres i tæt dialog med universiteterne og også ses i sammenhæng med vores overvejelser om at sikre en stærkere profil af universitetsuddannelserne i lighed med den klare profilering på andre uddannelsesniveauer. Det gælder både ungdomsuddannelser, korte og mellem lange videregående uddannelser.

På et møde med universitetsrektorerne for nylig, den 24. februar, orienterede jeg igen om mine overvejelser om en genfortolkning af filosofikum. Og når jeg siger igen, er det, fordi idéen blev lanceret ved en større konference, som vi holdt i efteråret som den foreløbige afrunding på et langt tema om de videregående uddannelser. Det var mit indtryk, at rektorerne